

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 22. avgusta 1908.

Štev. 34.

Na splošno.

Ne spadajo ravno v politiko taki članki, res da ne, ob koncu pa bo moral vsakdo, ki ga čita, reči, da pa slučajno, posebno v današnjih dneh, spada v koroško politiko. Pot, katero je ubrala naša politika, je trnjeva: Osamosvojiti koroške Slovence tako, da bodo imeli lastne poslance, lastno gospodarsko organizacijo, na splošno pa, da bi živeli svoje narodno življenje, ne tuje. Ker je takim našim ciljem vse nasprotno, je treba boja. Pri tem boju smo pa vajeni neuspehov, udarcev kot vsakdanjega kruha in tisti, ki bi delal zase, iz sebičnih ozirov, bi si pošteno opekeli prste. Časti, slave ni pri nas iskati, osebne koristi sploh nobene. Treba je dan na dan novih žrtev, novega samozatajevanja. Kar se nam danes po največjem trudu ni posrečilo, to je treba drugi dan, in ako je stvar prav brezupna, na novo pričeti.

Ta neprestani boj, ta trpki in tolikokrat brezuspešni boj je naš vsakdanji kruh in vendar privabi ta boj dan na dan nove vojake v naše vrste. Naša mladina! O svetla danica, oznanjevalka boljših dni, ti prihajaš med nas! S kolikim veseljem čitamo pisma, ki se tako glasijo: „Tudi jaz, navaden kmečki fant, sem se prebudil iz spanja ter hočem vam dopisovati, akoravno v kmečkih besedah, hočem se potegovati za izobraževalno društvo itd.“ Dragi fantje! Vaša okornost, ta nas nič ne moti. Zrno vaše je zlato. To dejstvo, da se mladina polagoma po različnih društvih k nam obrača, nam napolnjuje srce s sladko tolažbo.

V našem trpkem boju je nam bojevnikom treba v prvi vrsti trdne, odločne, neupogljive volje, z eno besedo značajev.

Dobri značaji, ljudje s trdno, krepko voljo pa ne zrastejo kot gobe na močvirnatih tleh, ampak kakor snežnobele planinke med skalami, tako so prava tla za značajne mladeniče n ravne družine in čista neoskrunjena mladost. Na čisto, neoskrunjeno, n ravno mladino stavimo svoj up. Taka mladina naš cilj najbolj razume in se najbolj zavzema za narodne in verske svetinje. Nevarnost, da se naša mladina pokvari, je velika. Poglejte časnike in podlistke v njih! Poslušajte rdeče preroke! Poglejte zglede po mestih! Strupenih gob je dosti nasejanih! A povsod se sliši nova pesem, katero so socialdemokratje po knjigah oglasili: Življenje je treba uživati! Človek se mora izživeti! Otroka je treba natančno poučiti v teh kočljivih zadevah. Bolj čudno zavije ta pesem, ko začnejo tako-le: Proč z dekleti iz samostanov! Postanejo neznosne device, ki oči zavijajo! Niso za svet. Naša mladina je napram takim slabo zavarovana! Časi, dobri stari časi so minuli, ko so vzgojitelji, duhovnik in učitelj lepo skupno delovali! Zdaj je liberalnih učiteljev življenski cilj pogostokrat boj proti domačemu duhovniku! Večinoma so brezverci. Šola pa je postala edino le učilnica, ni pa več vzgojevalnica. Za glavo se fant uči, za srce se pa nič ne stori. Na lisico, na volka, na kozla, na vse tiste bajke in pripovedke, ki se jih otroci v čitanki učijo, pozneje noben fant ne bo mislil, kadar bo prišel med svet in v skušnjave. Zato pa za našo mladino nič dobrega ne pričakujemo od sedanjih šol, dokler ni boljših učiteljev, ampak naš up so v prvi vrsti starši.

Krščanski očetje in krščanske matere, vzgojite nam čisto, n ravno deco sebi v tolažbo in narodu v veselje. Od prvih otroških let navajajte otroke k samozatajevanju! Mladini vsadite brezmejni ponos v srce na svojo čast in čistost, povejte mladini, da mora imeti voljo jekleno, ki naj gospodari ne nad drugimi, ampak v prvi vrsti nad lastno osebo.

V prvi vrsti je tu poklicana slovenska mati, ki je pobožna, neomadeževana žena! Tebi edino,

slovenska koroška mati, se bomo enkrat zahvaljevali za otete narodnega čolna! Ti si ga vstanu rešiti. „Otrokom največja spoštljivost“, to je stara rimska beseda, polna resnice. Kdor pa v otroškem srcu misli zidati poštenost in čistost na drugo podlago kot na versko, se n ravnost šali z najboljšim, kar imamo, z otroci! „Roke proč“ — „Hands off“, pravi Anglež! Zato je v šoli verski pouk tako velikega pomena za za našo mladino! Naravnost satanska nakana je tako imenovana „svobodna šola“. Učitelji brezverni, duhovnika v šoli nič! No, potem naj pa starši gledajo za svojimi otroci! Z izprijeno, n n ravno mladino tudi poštena politična stranka ne more imeti uspeha. Kam naj bi se šele dejalo koroško slovensko ljudstvo, ko bi se nasprotnikom posrečila druga, če mogoče še hujša nakana: Razporeda ali ločitev zakona! Enoženstvo, tako veli pamet božja in tako veli tudi zdrava ljudska pamet.

Na Nemškem pa celo obstoji materinska zveza, ki hoče razdreti zakon. In vzrok? Da se izboljša položaj nezakonskih mater, da se izbriše ž njih pečat sramote. Da se torej grehu pomaga, bi se ženstvu hotela vcepiti misel, da je nezakonska mati enakovredna z zakonsko! Saj vemo, da so žalibog kraji na Koroškem, kjer je ta misel itak že vglobljena v ljudstvu — in celo tudi med Slovenci, dasiravno so pri nas razmere boljše v tem oziru kot med Nemci. Tako na primer je leta 1907 v velikovški dekaniji izmed 390 otrok 213 zakonskih, in 177 nezakonskih. V tinjski dekaniji je izmed 346 otrok 203 zakonskih in 143 nezakonskih. V dobrlavaški dekaniji je izmed 406 otrok 286 zakonskih, 120 nezakonskih. V celovski okolici je izmed 539 otrok 330 zakonskih, 209 pa nezakonskih. Boljše so sledeče dekanije: V Pliberku je izmed 591 otrok 473 zakonskih, 118 pa nezakonskih. V borovljski dekaniji je izmed 419 otrok 322 zakonskih, 97 pa nezakonskih. V šmohorski dekaniji izmed 331 otrok 259 zakonskih, 72 pa nezakonskih. V rožeškem dekanatu izmed 425 otrok 335 zakonskih in 90 nezakonskih. V spodnjem Dravogradu izmed 259 otrok 186 zakonskih, 73 nezakonskih. V trbiški dekaniji, kjer so razmere najboljše, je izmed 262 otrok 224 zakonskih, 38 nezakonskih. To je neka slika n ravne življenja našega koroškega ljudstva. Sodbo si o posameznih številkah vsakdo lahko sam napravi. Na splošno še lahko to povemo: Na celem Koroškem je 34 odstotkov nezakonskih otrok, na Solnograškem 27, na Štajerskem 23. Da je razmerje še tako ugodno, se ima Koroška edino le Slovincem zahvaliti. Isto velja o Štajerski.

Eno poudarjamo: Pri nas se da v tem oziru marsikaj zboljšati. Najhujša bolezen je jetika v duši, in ta se imenuje „breznačajnost“. Ta obstoji v tem, da mladenič ne obvladuje s svojo lastno voljo, ampak da se vedno vdaja slabim vplivom in nagibom.

Prav zaradi tega smo dvignili na Koroškem prapor mladeniške organizacije! Okrog zastave krščansko-socialne „Zveze“ naj se zbira naša mladina! Fantje v mladeniških, izobraževalnih ali telovadnih, pevskih in bralnih krožkih, dekleta pa v Marijinih družbah pod zastavo čiste device.

To je povod, da se snujejo povsod knjižnice, ker gradivo po liberalnih in rdečih podlistkih je strup za narod! Vemo, „Zveza“ ni še Bog ve kako krepka! Vemo, da ne more izpolnjevati še docela svojega namena. Vemo, da večkrat ni izpolnila zahteve društev. A pametno preudarite! Vse moramo iz lastnih moči storiti, iz lastnega žepa plačati. Govornikov izvežbanih je malo.

Vprašamo pa nazadnje: Ni li vendar tudi za politiko važno, da govorimo na tem mestu o n ravni vzgoji ljudstva? Stranke, ki so od danes na jutri, ali ki služijo samo za volitev enega častihlepnega poslanca, seveda se za vzgojo

malo brigajo. Mi pa, ki zidamo na dvatisočletnem katoliškem temelju svojo politično zgradbo, mislimo drugače.

Koroške novice.

Podravlje. Županom za Vernberško občino je izvoljen z 10 glasovi g. Vospernik. Svetovalci so: gg. Luka Lasnik, Kussian, Podzimek in nasprotnik Šiller.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je podal na lov v leško dolino. Na svinskih planinah se je v zadnjih dneh postrelilo menda do 60 jelenov.

Imenovan je finančni nadsvetnik dr. Friderik Fossel pl. Arthenfels za finančnega prokuratorja v Celovcu.

Odlikovanje. Odlikovani so pri 17. pešpolku v Celovcu major Ivan Konschegg in stotnik Albin Schneweiss z redom železne krone tretje vrste, nadporočnika Olaf pl. Medritzer in Fran baron Silvatici, oba pridružena generalnemu štabu, z izrazom najvišje zadovoljnosti.

Zlati upi naši! To ste Vi, ljubeznivi, krepki narodni, kmečki fantje, ki nam tako vrolo dopisujete. — Koroški rodoljub doživi malo veselja! Ampak želeli bi, da bi marsikdo gledal in čital dopise naših kmečkih fantov. — Gladko, že skoro brez napak pišejo. Samo, ker sobotni „Mir“ ne more vsega obsegati, ni mogoče vsega objaviti. Javno se zahvalimo za gradivo! — Blagovolite nadaljevati. — Kolikor le prostor dopušča, se bo porabilo.

Dvojna mera. Če človek prebira Interškokenemške „Freie Stimmen“ z dne 12. avgusta t. l., in pri tem malo misli, nazadnje res mora priti do prepričanja, da jim je zgaga in veliko prahu med Nemci in Slovenci nad vse. Na prvem mestu vihti svojo gorjačo nad nedolžnimi dijaki, ki so od daleč prihiteli na prijateljski sestanek v Velikovcu. „Hujskanju se mora narediti konec! Tako ali tako. Taka izzivanja si kratkoma prepoznavmo“. Tako tarna omenjeni list in hujska n ravnost proti mirnim dijakom. V isti številki pa se pripoveduje o nemškutariji na Kranjskem. Kaj bi rekla „Freie Stimmen“, če bi enkrat kranjski listi tako pisali proti koroškim nemškutarjem, ki venomer kakor gosence lazijo po Kranjskem in zabavljajo čez domači rod. Kaj pa ima Nemec v Borovljah? Ali to ni izzivanje, če se slovenske otroke goni po kolodvorih, da morajo pozdravljati nemške kljunače, ni to izzivanje Slovencev, če ljudje, ki živijo od naših grošev, vsako priliko porabijo, da zabavljajo proti nam in nas sramotijo? Borovski piliji so šli demonstrirati in podpirati kranjske nemškutarije v Trzinu. — Gliha vkup štrih!

Urednik štime, Lakner, je imel 14. avgusta neko razpravo pri celovškem sodišču. Njega ni bilo. Izgovor je poslal po svojem zastopniku, da je ravno na dopustu na jugu. Predsednik pa se čudi, ker je na predvečer g. Lakner pozno v noč še sedel v neki gostilni.

Katehetska služba v Celovcu je razpisana do 26. avgusta. Odstopil je namreč prostovoljno bivši katehet g. Krapinger.

V svarilo dekletom, ki iščejo službe. Pred kratkim je prišla v Celovec 20letna Godic iz Maribora službe iskat. Ker je bila tu popolnoma neznana, je pa vprašala nekega moškega, sobnega slikarja, kje da je kaka posredovalnica za službe. Nagovorjeni ji je rekel, da naj malo počaka, da ji bo precej pokazal. Ko je nazaj prišel, je šla ž njim v nadi, da bo kmalu službo dobila. Moški jo je pa zapeljal namesto v mesto, na Križno goro. Ko sta bila bolj na samotni poti, se jima pa nenadoma pridruži še en drug moški, potem jo pa oba zapeljeta s poti, rekoč, da bodo kmalu tam. Nakrat jo pa vržeta na tla ter ji iztrgata denarnico, v kateri je imela 20 kron in uro z

veržico, vredno 22 kron in pa zavoj z obleko ter sta nato zbežala. Dekle je bilo seveda vse preplašeno in jokaje po naključju došlim izprehajalcem pripovedovalo, kaj se je zgodilo. O tem dogodku je bilo orožništvo takoj obveščeno, ki je zasledovalo po dekletnem opisu napadalca. In res so izsledili drugi dan enega napadalca v osebi slikarskega pomočnika Oberthaler, doma iz Plajberga, in po tem so tudi drugega dobili. To naj bodi v svarilen zgled vsem dekletom, ki v kakem tujem, nepoznanem mestu iščejo službe. V mestih je vedno dosti redarjev, ki so dolžni dajati pojasnila na vprašanja.

V zaporu obesil se je v Celovcu na magistratu pijači vdani 40letni Primož Petrič. Dobil je radi pijančevanja in razgrajanja tri dni zapora in bi imel biti 18. t. m. prost. V ponedeljek zjutraj so ga pa dobili obešenega na vrvi, narejeni iz travkov spodnjih hlač.

Celovec. Iz celovških krogov se čuje sledeča novica: Ustanavlja se menda tu nova tovarna za izdelovanje usnja in za snovanje društev. Nas zanima bolj drugi del. Načeloval bo temu odseku neki gosp. Božič. Nasvete glede pravil daje imenovani zastoj in še „likof“ povrh. Kot prvi izdelek te tovarne bo delavsko in „inteligentno“ društvo v Celovcu izišlo. Konsulent bo g. Božič. Društvu bo ime „luna“. Zato bodo društveniki „lunaši“, ako bo pa samo eden, bo „lunaš“. Ime „luna“ se bo opirala na tri razloge. 1. bo društvo bolj za po noči kot za po dnevi. 2. „lunaše“ že zdaj luna močno trka. 3. bo društvo le v zraku viselo. Udov temu društvu ne bo treba, bo kar tako. Posvetovanja se bodo začela o Božiču; na dan 1. aprila bo ustanovni shod, in o Veliki noči bo društvo reklo: „Zdaj pa adijo in lahko noč“, ker bo spat šlo. Društvo ne bo klerikalno, ampak kikeri-kalno, ker bo o jutrnem petelinškem petju spat hodilo.

Žrelec. Župljani žrelske fare pri Celovcu se podajo pod vodstvom svojega župnika g. dr. Arnejca dne 29. avgusta t. l. na božjo pot na Brezje in na sv. goro pri Gorici. Odhod je v soboto, dne 29. avg. iz Celovca opoldne ob 11. uri 58 min., prihod v Radoljico popoldne ob 2. uri 30 min. V nedeljo 30. avg. odhod iz Radoljice ob 1. uri 8 min. pop., prihod v Gorico ob 3. uri 44 min. pop. V ponedeljek se vrnejo iz Gorice ob 11. uri 5 min. opoldne in pridejo zopet v Celovec ob 3. uri 55 min. popoldne. Kdor se hoče pridružiti, naj le pride. Naj se celovška okolica udeleži v prav obilnem številu pri tem romanju Bogu v čast, Mariji v slavo, nam Slovencem v prid in celovskim hajlovcem v nid. Vsi so povabljeni.

St. Tomaž pri Celovcu. (Ogenj) nas je zopet prestrašil. V ponedeljek zvečer ob pol deveti uri je začelo goreti v Domačji vasi pri „Hambružu“. Koča je popolnoma zgorela. Živino in večji del hišne opreme so rešili. Požarni brambi iz St. Tomaža in Škofjega dvora ste bile pridni pri delu in ste ogenj omejile, da ni še več pogorelo.

Žihpolje. (Liberalno evangelje.) Žihpoljski liberalni gosposki kmetje ne morejo zabiti, da jim g. župnik na Rešnjega Telesa ni napravil cerkvenega obhoda, ker je hotel tako opraviti pohujšljivi ples, ki se je doslej vršil na ta dan v gostilni tik cerkve. Najprej obhod, potem se zbere vsa liberalna sodrga na plesišču — ali je to resna božja služba? To je škandal, ki je res na Koroškem navaden, a raditega je vendar le škandal, in če ga župniki ne odpravijo, je pač škandal, da nimajo povsod tega poguma. Saj jim mora biti znan dotični škofjski ukaz. Župnikovo nastopanje daje zdaj liberalcem priložnosti, nastopati kot da bi jim bilo kaj ležeče na Rešnjega Telesa obhodu, kot da bi jim bilo kaj mar takozvanih inicij! A če bi kdo tiste liberalne gospode iskal pri navadni božji službi, ne bi jih našel. Ti liberalni gospodje ne vedo, da je smrten greh izostati v nedeljo od sv. maše, a da ni noben greh, če se izpusti obhod. Oni ne vedo menda, koliko greha se dela na navadnih plesih, a kaj bomo govorili o grehu: Vzemimo stvar pri drugi strani. V sedanji dobi bi človek mislil, da pametni župan sploh za godbo ne more dati dovoljenja, a na Žihpoljah delajo županovi pristaši polom, če g. župnik hoče s sredstvi, ki jih ima v rokah, plese omejiti. Pošteni kmetje bi morali župnika in učitelje in vsa oblastva prositi, da nastopajo zoper brezmejno veselice, posebno letos, ko bo gospodarska beda tolika. Kdo pa plačuje tisto plesanje in pijančevanje izprijene mladine? Gospodar, ki mu izprijena mladina potem ne dela, kakor bi bila dolžna. Žalostno je, da zoper to razuzdanost ne nastopa župan, še žalostnejše, da županova stranka napada župnika, ker nastopa on. To pričuje, da je županova liberalna stranka tako zaslepljena, da ne ve, česa je ljudem treba, in da bi, če bi mogla, rada branila tudi drugim, storiti svojo dolžnost. Žalostno je, ko začenjajo kmeti duhov-

nika zmerjati „farčka“, da celo tuje duhovnike napadajo na javni cesti! Tako daleč so Žihpolje prišle pod komando liberalnih županov Kiršnerja in Skalnika! Domači g. župnik bo svoje farane radi te zaslepljenosti pomiloval, vedoč, da bodo socialnodemokratski sinovi in hlapci blaznemu kmečkemu napuhu stokrat vračali, kar so se ti gospodarji pregrešili zoper svoje dušne pastirje. Morebiti še pride čas, ko se bodo ti ljudje zavedli, da imajo oni duhovnika poslušati, ne pa župnik kmete, da se ima župnik ravnati po naročilu škofa, da pa ni on hlapec blazne liberalne sodrge. To v odgovor „Štajercu“ in njegovim pristašem. Razmere postanejo tako žalostne, kjerkoli je liberalizem ljudstvo gospodarsko organiziral, kakor tukaj. Gosp. župan je načelnik Celovške mlekarne, vsi kmetje so udje te zadrage in dobivajo denar za mleko od župana, ki je eden najstrastnejših liberalcev. Potem imajo liberalci lovsko družbo, kateri je načelnik menda drugi liberalni kapo, znani Kiršner. Tako se ljudstvo odvrča od cerkve in najboljše gospodarske naprave postanejo za ljudstvo strup, če so v rokah liberalcev. Sicer pa ima tudi Žihpoljska fara svojo solučno stran, in to je ženska mladina. Župnija ima cvetočo deklško družbo, ki bo, če Bog da, polagoma prenovila tudi ta kraj.

Podgora. Bližajo se volitve za našo podljudbeljsko občino in nasprotnikom se že tresejo hlače. Iščejo povsod zaveznikov, in te so srečno našli za nekoliko sodčkov pijače pri rdečkarjih. Ker se pa še vedno ne čutijo varne, hočejo doseči svoj namen s tem, da obrekujejo slovensko stvar na vseh koncih in krajih. Tako se je začel v zadnjem času širokoustiti častihlepni občinski odbornik Petrič p. d. Koval, da je zastopal medborovniško občino pri zborovanju županov celovškega okraja zaradi suše in pomanjkanja krme. Grajal je pri tem nemarnost glinjski občinski zastop, seveda iz tega vzroka, da bi se njegova slava raznesla drugod. Resnica na tem pa je, da medborovniška občina samo prvi dan posvetovanja vsled neljube pomote ni bila zastopana; s tem se pa ni nič zamudilo in se je vse drugi dan popravilo. Pri tem se je zvedelo, da prej nihče ni zastopal koristi občine. Da pa našemu občinskemu zastopu vsled samohvale preveč ne zraste greben, hočemo mu sledeči slučaj za zgled pokazati: Znano je, koliko škode je letošnja suša napravila poljedelcem. To je takoj uvidel občinski zastop medborovniški ter vložil na okrajno glavarstvo naznanilo radi odpisa davka (enako se je obrnil tudi na državnega poslanca za odškodnino). Vsled tega je prišla komisija, da oceni škodo in je pričakovati precejšnjo olajšanje davkoplačevalcem. Kaj pa se je storilo pri nas? Ali mogoče v podljudbeljski občini ni bilo suše? Seveda je bila, v nekaterih krajih še hujsa kot drugod, ali tisti to nočejo uvideti, kateri se samo gosposki prilizujejo in jo nočejo nadlegovati. Kje je torej hvalisana skrbnost občinskih odbornikov? Pred par leti je znašal odpis davka za medborovniško občino vsled suše okoli 1200 K. Pri nas pa nič! To je torej razlika med nemškutarsko in slovensko občino. Na eni strani širokoustnost in nič dejanj, na drugi strani pa ravno nasprotno. Volilci, izpreglejte!

Brodi nad Podljudbeljem. (Stara želja.) Dragi „Mir“, nekaj mi leži na srcu, pa ne vem, če bom znal tako napisati, da bi ti hotel prineesti, ker jaz nisem vaju papirja. Ko sem zadnjič po opraviilih hodil skozi Podljudbelj, sem slišal, kako so se pogovarjali, da je podljudbeljski učitelj Čauko zato, ker si je za ponemčevanje otrok pridobil že velike zasluge, dobil celih 140 kron „podpore“. Tudi nemški „Schulverein“ je baje poslal nekaj kronic. Meni se zdi, da tega denarja Čauko za Podljudbelj ni mogel dobiti, ker imajo tamkaj „nemško“ šolo, ampak za dvojezično šolo pri nas, kamor tudi prihaja po dvakrat na teden in za to dobiva 60 K plače na mesec. Ne bom sodil, če jih zasluži ali ne, to naj vsaki doma na otrokih razsodi. Preveč modri in učeni enkrat niso. V tem kratkem času jih tudi ne more bogve kaj naučiti, če je tudi 600 K in 140 K precej velik kup denarja; na teden pride, če sem prav računil, 18 K 35 v. Mi smo se že večkrat pogovarjali, zakaj ne dobimo svojega učitelja. Šola je tu, stanovanje tudi, k plači se pridene še kaj malega, pa imamo svojega učitelja, ki bo otroke nekaj naučil. Zdaj namreč vsi skupaj nič ne znamo nemški ne, slovenski pa tudi ne, ker Čauko uči tako slovenščino, kakor jo zna samo on in mi tu v Rutah. Naša želja je torej: Svojega učitelja nam dajte. To sem vam hotel pisati, g. urednik, če bo zakaj. *Eden, ki nič ni dobil.*

Izpod Košute. Še se prav dobro spominjam tistega večera, ko sem se izprehajal na vrtni poleg občinske pisarne popolnoma sam. Krasen je bil večer; hodil sem gor in dol, a ne dolgo zaslišal sem človeški glas! Kdo je kaj neki, si

mislim in stopil sem tiho proti plotu. No, zdaj sem prav dobro videl! Siv starček, ki je bil pozdravil g. L., kateremu pa ni ugajal slovenski prijazni pozdrav: „Bog daj dober večer!“ Seveda, da učitelj ne odzdravi, starček ni bilo prav všeč, in kmalu pokaže visokemu gospodu, kaj se pravi odzdraviti! Še par minut poslušam in padlo je precej veliko breme tja za plot; mislil sem v prvem trenutku na posestnikovo škodo! A prav hitro se je bil pobral gosposki, vzel klobuk in dirjal proti stanovanju. Tisti gospod tudi zaukaže našim otrokom, kako naj pozdravljajo naše občane. Otroci pa se seveda ne nauče toliko, da bi razumeli takih pozdravov! Kaj le kaj mislijo prihajajoči letoviščarji o učitelju, ko jih pozdravljajo otroci zjutraj na pr.: „Guten Nomd“, in zvečer: „Guten Tog“!? — Ali bi ne bilo boljše, če bi pozdravljali otroci v slovenskem jeziku? S samim pokvarjenim nemškim pozdravom nikoli ne boste podali tujcem vtis, da je vas „nemška“! Tega pač ne mislite! Dobro bi bilo, če bi poučevali v šoli bolj uspešno, sicer prehitro propade „nemški“ razred, kajti ure njegovega kraljestva so štete!

Kapla v Rožu. Znano je, da moramo plačevati 107% šolskih doklad. To je sicer zelo veliko, pa če se pomisli, kako se pri šoli gosposdари, ali bolje, razmetuje denar, se tej višini doklad niti čuditi ne moremo. Krajni šolski svet, ki je po večini nemčurski, je kupil namreč prostor za stavbo, ga plačal drago, in dotičnega kmeta, ki je bil seveda „deutschfreundlich gesinnt“, še povrh oprostil šolskih doklad. Ta je pa res lepa, tako drago bi dal prostor tudi kdo drugi na pripravnem mestu, pa ne v sredi polja, da bodo delali otroci škodo po njivah, kajti vkljub dragemu stavbišču ne bo za otroke prostora drugod kot na potu. Mi bi pa k temu nič ne rekli, ko bi gosposdje nemčurji plačali svoje kozle sami iz svojega žepa, toda naložili so jih drugim na hrbet, povrh bi se pa še radi oprali in zvrnili krivdo na „klerikalce“. Saj je nedavno sisal „Štajerc“, da sta kriva tako visokih šolskih doklad dva člana šolskega sveta in strmite, — en namestnik, ki je bil šele letos izvoljen, ko je šola že gotova. To ima g. Šlemic zato, ker se je potegoval za priznanje k stari šoli, vsled česar bi se prihranilo mnogo tisočakov. Toda to bo za nemčurje zelo slaba reklama, kajti preko „gimplnov“, ki bodo verjeli, da odločujeta dva glasa proti trem nasprotnim, pojdemo prav lahko od zmage do zmage do cilja.

St. Janž v Rožu. (Veselica) „Kat. slov. izobraževalnega društva za St. Janž in okolico“ z igrama: „Sv. Neža“ in „Jeza nad petelinom in kes“, ki se je vršila v nedeljo, dne 16. t. m., pri p. d. Činkovcu v St. Janžu, se je obnesla nad vse naše pričakovanje dobro. Vkljub skrajno slabem vremenu se je udeležilo iger čez 150 gledalcev ter gledalk, tako da je bil prostor natlačeno poln. Jako dober vtis je napravila prva igra — „Sv. Neža“ — na občinstvo in tudi druga je dobro vplivala na naše kmetško ljudstvo ter izzvala mnogo smeha. Za vso to zabavo pa se imamo v prvi vrsti zahvaliti dekletom „Marijine družbe“ iz Žihpolj, katerih nastop je najboljše priznanje vreden. Čast takim dekletom, katera na tak pošten način zmorejo zabaviti in navduševati naše slovensko ljudstvo k narodnemu in verskemu prepričanju. St. Janska dekleta, to vam je zgled, lep zgled narodne probuje, katerega posnemati naj vam bo sveta dolžnost! — Vam, cenjene igralko in igralec, pa izrekamo iskreno zahvalo za Vaš trud in želimo mnogo uspeha pri Vašem plodnosnem delovanju. Tudi naš pevski zbor je nastopil in zapel nekaj naših lepih slovenskih pesmic, toda brez našega gospoda pevovodje, ker je hotel s trdovratnim štrajkanjem zabraniti ta nastop. Tamburaški zbor iz Slov. Plajberka pa nas je zabaval v veseli družbi pozno v noč ter končal pomenljivo veselico z našo narodno himno „Naprej zastava slave!“ Vrlim tamburašem izrekamo našo iskreno zahvalo.

St. Jakob v Rožu. (Bo-li ali ne bo, ali kaj bo?) Pregovor sicer pravi: Kdor čaka, včaka! Pri nas se to noče uresničiti. Povodom birme je bil pri nas strit in razdrt slavalok z napisom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Gosp. Ražun je omenil to hudobijo kot delo „Štajerca“. A ta evangelist, poln sv. ognja, je prikvakal ter nas poučil, da so Ražunovi pristaši to storili in da so že pri rožeški sodnji znani. Vse pa mirno leži po sodnijskih predalih, nič se ne gane! To je enkrat gotovo: Ko bi sodnija vedela za umovne med Ražunovimi pristaši, bo jih sodnija gotovo za — žabja ušesa prijala. „Štajerc“ si je pač mislil: Našim čitateljem je na vse zadnje vseeno, ali eno kosmato več ali manj pogoltnjevo. Saj ima itak vsaka poštna hiša kak brinjevec doma, da si pokvarjen želoдец zopet uredi.

Sv. Višarje. (Visoki obisk. — Razno.) V četrtek, dne 13. t. m., prišel je semkaj na božjo

pot prevzvišeni g. nadškof goriški dr. Franc Sedej. Ravno tokrat je bilo tu kakih 100 romarjev iz Goriškega od Brda, ki so se grozno razveselili, da so bili lahko na sv. Višarjah pri službi božji svojega ljubljene, skrbnega nadpastirja. Visoki cerkveni dostojanstvenik se je pohvalno izrazil o novem župnišču, o letošnji oskrbi božje poti; obljubil je, da pride prihodnje leto zopet, ter se je med prijaznim poslavljanjem odpeljal na saneh v dolino. — Dne 10. t. m. je pripeljal č. g. župnik Karol Kirchmayer procesijo iz Črne. — Dne 5. t. m. zvečer so došli na sv. Višarje trije duhovniki iz Pontebe; med temi je bil tudi vpokojeni župnik Don Rudolfo Orsaria, ki je po celoletni prestopi bolezni prišel na to božjo pot v zahvalo. Opravivši drugo jutro sv. mašo, se vesel in navidezno trden pada peš v dolino. Že ob vznožju višarske gore ga zadene srčna kap. Ko ga na vozu pripeljejo domov, ni več odprl oči. Blaga njegova duša se je za večno preselila k Materi božji, katere goreč častilec je bil vse življenje. — 12. t. m. je prišla do 300 romarjev broječa procesija iz Bovca. Ves dan je bilo prav slabo vreme, mrzlo in deževno, a vendar se vrli Bovčani niso ustrašili; šli so vso dolgo in težavno pot peš. Letos je prišla ta procesija ravno stotikrat. Leta 1808 je hud požar uničil ves Bovec. V grozni stiski so zaobljubili vsakoletno procesijo na sv. Višarje. Stroške plača občina. — Na praznika 15. in 16. t. m. se je vkljub neugodnemu vremenu zbralo zelo mnogo vernega ljudstva, nenavadno veliko Italijanov. V cerkvi so prijazno pomagali č. g. M. Grm, župnik iz Rablja, ki je bil sedaj ravno stotikrat na sv. Višarjah, o. Joahim Ferk, ki je 16. t. m. obhajal tukaj svoj veseli god, ter novomašnik Andr. Truppe, ki je tu praznoval osmino svoje radostne nove sv. maše. — Veselo presenečen je bil 17. t. m. prišedši č. g. župnik Mahrhofer iz Pokrč, ko je zvedel, da je ravno on stoti tuj duhovnik letos na sv. Višarjah. Da je visoki višarski kapitelj na njegov račun obhajal to slavnost, tega nam pač ljubi stoti gost ne sme zameriti. — Na cesarjev rojstni dan je pripeljal poseben vlak čez 900 romarjev iz šmarske dekanije na Dolenjskem. Občudovali smo globoko pobožnost, lepo petje ter vzorni red kranjskih romarjev. Slavnostni govor je govoril č. g. dr. Gnidovec.

Borče v zilski dolini. V petek, dne 7. t. m., se je naenkrat zatemnila glava sivega Dobrača in v težkih curkih je začelo liti v strah Borčanom. Bliskoma je drla deževnica nizdol, naraščajoč v grozovit hudournik. Strah Borčanov je bil po stari izkušnji opravičen. Rupa je ostavila v svoji sili določeno ji pot in — k sreči — divjala na levo. V vas Borče se je zaneslo samo malo kamenja. Na tir železnice, ki je napeljana tik Dobrača, je nasul besneči divjak narave veliko šute, tako da se je vlak, vozeč ob devetih zvečer proti lajni, moral ustaviti ter z neprestanim tuljenjem klicati pomoči. Ob dveh po polnoči je došel drugi hlapec z „Ochsenwagoni“ na mesto ter prevzel ljudi. V nedeljo zjutraj je bil šele tir očiščen. Skale, ki merijo v premeru do tri metrov, bodo opominjale Borčane na strašni dogodek.

Gorje v zilski dolini. V ponedeljek, dne 10. t. m., je prestrašilo zvonjenje celo okolico. Nastal je na nepoznan način pri „Mohoru“ ogenj. Izsušeno ostrežje je bilo hipoma v plamenu. Preden je prišla pomoč, se je vnela že druga hiša „pri Pintarču“. Groza je bila gledati, kako je plamen lizal po lesenem zgornjem delu poslopij. K sreči stojita hiši bolj osamljeni na klancu proti Drevljam, ločeni po drevju od drugih poslopij. Največja sreča je bila, da tudi najmanjšega vetra ni bilo, kajti v nasprotnem slučaju bi se cele Drevlje ne bile ubranile ognja. Tako pa so požarne brambe lahko ubranile nadaljnega ognja. Pri „Pintarču“ se je moglo nekaj rešiti, pri „Mohoru“ je vse zgorelo. Ubogi pogorelci!

Velikovec. V Velikovec so prihiteli to leto 14. in 15. avgusta katoliški dijaki in abiturienti iz vseh slovenskih pokrajin, ter so dva dni praznovali res krasen dijaški god v našem lepem Korotanu. Pozdravni večer je bil nad vse pri srčen. Zborovanje v petek je bilo lepo, debate so se udeleževali tovariši z veliko vnamo. V petek so se vršila predavanja o najrazličnejših predmetih. Posebno zanimiva so bila poleg drugih: „Dijaštvo in populiziranje umetnosti“ (Šimec — Ljubljana), „O narodni vzgoji“ (Jež — Kranj) in „Seperatizem in dijaštvo“ (Munih — Gorica). Zastopani so bili bogoslovci, „Danica“ in „Zarja“, „Slov. dijaška zveza“. Sobotna veselica je uspela izborna. Ljudstva je bilo nabito polno v prostorni dvorani telovadnice v Št. Rupertu. Gosp. poslanec Grafenauer je govoril o pomenu igre „Za pravdo in srce“, na kar se je igrala omenjena igra. Po igri se je pomikal veličasten spreved slovenskega ljudstva — nad 500 je bilo vseh — od Št. Ruperta v velikovski „Narodni dom“, ki je bil pa

premajhen za vse. Okrog 200 ljudi ni dobilo prostora. Poslanec Grafenauer je govoril o narodnih in verskih svetinjah našega naroda. Navdušenje med ljudstvom velikansko, par nemčurskih fantičev je žvižgalo po kotih okoli. Tudi g. poslanec Nagele se je menda parkrat ustavil pri odprtem oknu in poslušal svojega „prijatelja“ Grafenauerja. — Petje abiturientov in društva „Lipa“ je navdajalo srca naša z blago zavestjo, da smo med brati, tako sorodnimi nam po težnjah in čustvih. — Abiturient Jež je v izbranih besedah govoril o idealih katoliškega narodnega dijaštva, ki mu je bilo vselej geslo: „Z Bogom za narod!“ in zatrjeval, da ostane katoliško narodno dijaštvo vedno zvesto tem ciljem. Ljudstvo je bilo zelo navdušeno in veselo. Slovenci so s svojim mirnim in vzornim nastopom vse presenetili. Gospoda je Slovencem čestitala ob vzornem redu. — Taka je bila stvar in nič drugače! S temi dejstvi pa primerjajmo „Freie Stimmen“ od 12. in 17. avgusta. Tistemu, ki je ta članek spisal, bi radi poslali slaničke, da bi se od svojega mačka malo streznil. Ker očividno ta človek ni bil trezen, ko je take čenčarije pisal. Prosimo gospode okrog vlade, čitajte: Pervaken-Einfall, da je to, da bo Velikovec „Tummelplatz südslawischer Sommerexzeße“, da je vse vkup „südslawischer Rummel“, da je priprava za „Südslawenreich“, da so dijaki „Sturmbocke“, duhovniki in drugi so „Intelligenzpöbel“, da bo dvignila stvar silen odpor Velikovčanov, da je Velikovec v nevarnosti, da je „Feiertags-Invasion“. — To naj čita deželni predsednik, in potem naj se mu prestavi „Mir“ in poslušaj poročilo okrajnega glavarja velikovškega. Surovost ni prav nobena umetnost, zato jo pa tudi „Freie Stimmen“ imajo vedno v zalogi. Ako se kako slovensko društvo zbere z zastavo h kaki maši, je to nevarno za Avstrijo. Albanci, tujci, pa se mastijo, plačajo, da postanejo resni in nevarni sovražniki Avstrije. Ako kak slovenski, katoliški dijak pride na Koroško, v staro slovensko domovino, kjer se vojvode niso sramovali, ko jih je v slovenskem jeziku slovenski kmet vstoličeval, je to „Pervaken-Einfall“. Medtem pa vsi vladni krogi in tudi nemško-radikalni časniki in poslanci mirno gledajo, kako Lah, večni sovražniki Avstrije, izsesavajo lepe koroške gozdove, naš edini zaklad! Ako slovensko, krščansko ljudstvo mirno koraka od Št. Ruperta v Velikovec, je treba 25 žandarjev, da jih Velikovčani ne ubijejo, medtem pa ob semnju vsi Velikovški trgovci na pragu svojih hiš stojijo in sladko vabijo slovenske kmete v prodajalnice. Enkrat žandari, drugo pot pa sladke besede. Ako pride Grafenauer v slovenski Velikovec, je nemški značaj v nevarnosti! Ako pa v Beljaku sedi deset Lahov, ki leto na leto vlečejo milijone od koroške lesne trgovine in ki ves Beljak strahujejo, to seveda je prav v redu. Ne vemo, kaj bo, ali bo vojska z Laško; vemo pa eno: Brezsrčno, neumno, budalasto pa je, domač narod ob tako nevarni meji, kot je Laška, teptati, ga opljuvati, mu vse vzeti. To je protiaustrijsko, to je brezdomovinsko, to je izdajalsko! Slavni vojskovodje so svoje vojake pred vojsko zbirali, ne razkropili, navdušili so jih, a ne odbijali in oplulali. — Storite in delajte Nemci in ti vlada, kar hočete! To boste želi, kar boste sejali! V naš dnevnik je vse zapisano. O pravi priliki bomo pravo povedali. Mi ne prosimo za nobeno stvar, ker na vse zadnje vlada potrebuje ljudstvo in je zavoljo ljudstva tu, ne pa ljudstvo zavoljo vlade. — Kako brezmejno smešen je pa šele nastop velikovškega občinskega sveta. — Pomislite in sodite! — Izredno sejo so sklicali! „Mir“ z dne 8. avgusta jih je spravil po koncu. Napad na Velikovec se bo vršil! Mesto je v bojnem stanju! Osebe in last Velikovčanov je v nevarnosti. Nagele mora k vladi. Vlada mora shod prepovedati. Skrbni mestni očetje so brez moči. S solzami v očeh odklanjajo vso odgovornost! Okrajno glavarstvo mora „bajonete“ poslati. Vemo sicer, da je nemško-liberalna banda slovenska okna v Mohorjevi tiskarni pobijala, da so nemški policaji s sekiro podstrešna vrata v Mohorjevi hiši prebili, da so narodno zastavo odnesli, da so nemški pobalini pred nekaj leti v Celovcu dva jezuita skoro ubili, da je nemško-liberalna klika škofijo napadla, hotela vdreti in morda se nad škofom pregrešiti, vemo sicer, da sta nemški Krasnik in nemški kutarski Košič dr. Brejca in Grafenauerja napadla. Vemo, da slovenske pevce iz nemških kavarn ven mečejo, ne vemo pa prav nič, da bi bili kdaj katoliški Slovenci se v toliko spozabili nad političnimi nasprotniki, da bi jih bili napadli. To navada naša ni, ker nismo pri vas v šolo hodili! Kako so se morali celo vrabci na velikovskih strehah smežati, ko so gledali poštene slovenske obraze korakajočih dijakov. Velikov-

čani so se zavzeli in so gotovo rade volje pripoznali, da tako olikanih, tako lepih, tako inteligentnih, tako krepkih ljudi skratka še niso videli. Vsaj je velikovski naraščaj in velikovska mladina videla enkrat lep zgled, kar drugače v Velikovec zlahka res ne vidi. Štincam in Nageletu povemo: Ko se bo „jugoslovansko kraljestvo“ ustanovilo, dobita obadva penzijo in še malo grunta zraven! Samo pobotnice bodo morale slovensko pisane biti.

Gorenče. Tomaž Rošer, tukaj rojen l. 1879, sedaj dijak na vseučilišču v Gradcu in prejšnji posestnik Svetejevega posestva na Ledu, je dne 18. julija t. l. izstopil iz katoliške cerkve. Naj bi ta neverni Tomaž zopet veren postal!

Vogře. 9. avgusta. So mali, črni, gosposko oblečeni kebrčki, ki imajo vedno potuhnjeno glavo in vedno le po gnoju rujejo in rijejo. Tak gnojni hrošč je dopisnik iz Vogrč, ki poroča v „Štincih“ o našem izobraževalnem shodu dne 5. julija. — Cel mesec pozneje; dne 1. avgusta so prinesle o njem „štince“ zavito poročilo. Čestitamo, da imajo tako točne poročevalce. Ta dopisnik rije in išče kaj slabega na našem shodu, ker pa niti drobtinice ne more najti, pa poliva resnico z gnojnico, da bolj smrdi. On ne ve drugega kot da je gosp. kaplan Hornbök prinesel s seboj gramofon, da je nastopil kot doktor Vseznal in je ljudi operiral. Hotel je reči: Glejte, „duhovnik pride samo špase vganjat med ljudi“. O poučnih govorih g. Hafnerja, g. Slatinška, o krasni deklamaciji Gregorčičeve pesmi „Blagovestnikom“ po tajniku Kumerju ne ve dopisnik povedati ničesar. Dopisnik pa se je s tem izkazal kot nasprotnik izobrazbe, ljudstva in duhovništva.

Fantje izobrazevalnega društva.

Št. Peter pri Vašnjah. Fantje pri nas se tudi probujajo iz narodnega spanja. Št. Peter ni kar tako-le: V Velikovec se peljemo z vozovi na zborovanja. In vredno se nam zdi! Tam so sicer gospodje pri društvu „Lipa“, a ti so po domače kakor mi! In take radi poslušamo. Žalibog gosp. Bauman nas zapusti. Z Bogom in veliko uspeha na Vratih!

Strojna. (Šola.) Naš krajni šolski svet je prejel od c. kr. okrajnega šolskega sveta v Velikovec ukaz, da mora nemudoma storiti potrebne korake, da se dobijo za našo šolo knjige, ki so vpeljene na sosednih utrakvističnih šolah, kakor: Prešernov abecednik, nemške računice itd. Dozdaj je namreč naša šola še vedno brez učnih knjig, dasiravno se na njej že poučuje skozi celo leto. Krajni šolski svet je dal med otroke razdeliti le Koprivnik-Majcenovo začetnico, da jo otroci za zdaj rabijo kot pomožno knjigo, da pouku lažje sledijo. Ker pa se c. kr. učnemu ministru ne mudi rešiti našo pritožbo o zadevi učnega jezika, mislimo, da se tudi krajnemu šolskemu svetu ne mudi tako, da bi naročeval knjige, ki so določene za utrakvistične šole, pa ne za šole brez učnega jezika, kakor je naša šola, in kakršna tudi ostane, dokler vprašanje o učnem jeziku ne bo definitivno rešeno. Tudi stariši ne dajo za te knjige niti vinarja, ker bodo otrokom, ko se vpelje slovenski učni jezik, itak nepotrebne. Imajo pa zdaj tudi plačil že zadosti, ko jih stane šola okoli 7000 kron in ne ostaja jim denarja, da bi ga izdajali za tako nepotrebne knjige. — Zoper ukaz c. kr. okrajnega šolskega sveta se je vložil rekurs in obenem tudi protest na c. kr. deželni šolski svet, da se krajni šolski svet pozna le tedaj, ko se gre za njegove dolžnosti, a se ga popolnoma prezira, ko se gre za njegove postavne pravice. C. kr. okrajni šolski svet se boji, da bi pouk v šoli ne trpel. Gotovo! Pa kdo je temu kriv? Ali ne zadene vsa odgovornost tiste, ki jim c. kr. postavne več niso svete in te postavne nogami teptajo? Le delajte tako naprej. Mera bo kmalu polna in jeza v ljudstvu bo vzkipeala. Do krvi se ga izsezava, plačati mora zadnji vinar, če pa terja svoje pravice, tedaj se mu pravi: Molči, jezik za zobe! Bodemo že mi gospodje naredili, kakor je prav. Je na Turškem postalo drugače, mislimo, da bo tudi na Koroškem.

Spodnji Dravograd. (Cesarska slavnost.) Dne 18. avgusta t. l. so že ob svitu pokali topiči in naznanjali slovesni dan. Ob 8. uri so brali č. g. prošt jubilejno sv. mašo za našega v časti osivelega in vsem narodom priljubljenega vladarja. Jubilejne sv. maše udeležili so se občinski zastop, krajni šolski svet, učiteljsstvo s šolsko mladino, c. kr. orožniki od tukaj in od Meže, požarna bramba in veliko drugega ljudstva. Trg je bil okrašen z deželnimi in cesarskimi zastavami. Kakor ob vsaki priliki, so naši nasprotniki tudi ob cesarski slavnosti svoj „hec“ napravili. Oštr Zweimüller in trgovec Lorber razobesila sta „frankfurtarce“. Naši nasprotniki kaj radi kričijo, da nimajo pravic, na drugi strani še napram osivelemu vladarju ne poznajo dostojnosti. Zweimüller bi sploh ne mogel odgovoriti, kateri pomen ima takšna frankfurtarska cunja, posebno

ako se razobesi na dan cesarjeve slavnosti. V tem oziru se mu mora ta čin oprostiti. Trgovec Lorber, prevzet od Slovencev nanošenega mu denarja in pruskega duha, ta pa sploh ne ve, kaj naj bi uganjal. Slovenci, zapomnite si, na katerih hišah se razobešajo take vam sovražne zastave!

Gospodarske stvari.

Podpora za kmete, ki so po suši prizadeti.

Društvom in posamnikom se je razposlalo poročilo, kako se naj postopa v ti stvari. Tukaj naj se še bolj pojasni.

Poljedelsko ministrstvo je dalo v prvo pomoč 70.000 kron. Ta denar se ne bo delil, marveč se bo porabil v to, da se bo kmetom, ki so prisiljeni krmo kupovati, dajala krma po navadni ceni. Gospodar, ki krme ne kupuje, nima pravice, zahtevati kake podpore. A ker bo cena slame, sena, otrobov brez dvojbe pozimi in proti pomladi hudo se zvišala, se bo tistim, ki bodo krmo kupovali, pomagalo z državno podporo, če se zdaj do 31. avgusta oglasi.

Posestniki morajo zdaj povedati, kaj bodo kupovali. Recimo da kdo izprevidi, da mu bo manjkalo 20 metercentov sena, naj se pri naših zaupnih možeh zgleda, in sicer takoj. Pomožni odbor bo potem poskrbel, da bo dotični posestnik dobil kolikor mogoče kar je želel, in sicer ob času, ko bo želel, ali zdaj, ali pa pozimi in na pomlad.

Bržkone si misli pomožni odbor stvar tako, da bo on zdaj nakupil blago, ter ga pustil poslati, kadar se bo potrebovalo. Pomožni odbor pozivlja kmetijske podružnice in zadrage, naj naročila sprejemajo, torej se naj vsakdo oglasi ali na eni, ali na drugi strani. A ker se bojimo, da ljudje zdaj še ne bodo spoznali važnosti te akcije, pač pa jo izprevidijo premožnejši večji posestniki, razposlali smo poziv na vsa naša društva. Posebno bo treba stvar ljudem pojasniti v občinah, kjer je suša napravila največ škode; na pr. Dobrlavas, Škocijan, Št. Vid, Globasnica, Blato, Pliberk, Žvabek, Libeliče, Ruda, Št. Peter, Tinje, Slov. Šmihel in razne občine okrog Celovca. Na te kraje zaupnike posebno opozarjamo. Kakor se je že naročilo po posebnem pismu, bo dobro, najeti posebnega zaupnika; ta naj gre do tistih posestnikov, o katerih ve, da jim bo manjkalo krme, to so posestniki v suhih, solnčnih krajih. Ti posestniki naj mu izroče naročilo, na pr. deset metercentov sena, deset metercentov slame, deset metercentov otrobov in naj naročilo, podpišejo. Zraven pa se naj zaznamuje čas, v katerem bo dotični to blago sprejel. Ni dovoljeno, da bi kdo tukaj naročeval cenejše blago in ga potem dražje prodajal. Vsak posestnik mora tudi ob določenem času naročeno sprejeti in takoj plačati.

Želeti bi bilo, da se nam naznani tudi takoj, če ima kdo slame ali sena na prodaj. Zaupniki naj tudi v tem oziru zapisujejo in poročajo. Saj bo v senčnih, mokrotnih legah letos res dosti krme in morebiti tudi slame, in pametno je, če posestnik to krmo ne hrani za naprej, marveč proda, kar ima odveč. Dobro se mu plača in ob enem tako pomaga tistim, ki bi sicer prišli po pomanjkanju krme v hudo zadrego.

Upamo, da se bo pri ti priložnosti prikazalo, da smo Slovenci organizirani, da ne bomo prepuščali podpor drugim, ki so jih manj potrebni in bi se nam potem smejali, češ, imeli ste kruh pred seboj, zakaj si ga niste rezali? Na zaupnikih je, da store svojo dolžnost, da store v tem slučaju veliko dobro delo trpečim, a nevednim sosedom.

Pri ti priložnosti obžalujemo tudi, da Slovenci nimamo še lastne gospodarske organizacije, kajti državna podpora se izroči pomožnemu odboru, v katerem Slovenci nimamo zastopnika. V tem odboru so namreč le gg. Mylius, Hünlinger, Supersberg, Lemisch, Washietl, Kohlert, Posauner. Pričakujemo pa in prepričani smo, da bo c. kr. deželna vlada po svojih zastopnikih poskrbela, da pride državna podpora vsem tistim v prid, ki so podpore najbolj potrebni, voditelji koroških Slovencev bodo tudi v tem oziru storili svojo dolžnost.

Razglas pomožnega odbora sicer pravi, da se naročila naj javijo „kmetijskim podružnicam“, a opozarjamo naše ljudi, da tisti razglas govori tudi sploh o kmetijskih podružnicah in zadrugah (posojilnicah i. dr.), naj javijo svoja naročila deželni zvezi zadrug. Naša društva in zadrage torej niso pri tem izključene in se naši posestniki kmetijskih podružnic, kjer so v liberalnih rokah, lahko izognejo, drugod pa se tudi lahko teh poslužijo.

Društveno gibanje.

Podljubelj. 23. avgusta t. l. priredijo pevci kršč. soc. kovinarskega društva gledališko predstavo „Dr. Vseznal“. Vse Slovence v okolici vabimo za ta popoldan na Kajzarjev vrt. Smeha in veselja bo dovolj, za to bo že skrbel odbor.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Globasnici priredi svoje mesečno zborovanje dne 30. t. m., ob 3. uri popoldne, v prostorih Šotarjeve gostilne v Globasnici. Na sporedu je govor in dve šaljivi igri: „Pri gospodi“ in „Eno uro doktor“. Vstopnina za neude: Sedeži 40 vin., stojišča 20 vin. K obilni udeležbi vabi vse prijatelje društva odbor.

Vabilo. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Libeliče in okolico priredi v nedeljo, dne 30. avgusta t. l., pri „Nemcu“ v Libeličah svoj letni občni zbor in veselico s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Govor. 3. Volitev odbora. 4. Igra „Trije tički“. 5. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

V Staremtrgu pri Slovenjgradcu obhajalo bo „Kmetijsko bralno društvo“ v nedeljo, dne 23. avgusta 1908, po večernicah na vrtu Petričevem cesarsko jubilejno slavnost tako-le: 1. Slavnostni govor; 2. cesarska pesem; 3. igra v petih dejanjih: „Požigalčeva hči“; 4. petje, tamburanje in druga godba; 5. prosta zabava. — Blagi gostje dobro došli!

Politične vesti.

Velesrbska zarota proti Avstriji.

Na avstrijskem jugu živi približno šest milijonov Slovanov. Slovencev nad milijon, Hrvatov skoro štiri milijone in Srbov kakih 700—800.000. Razdrti smo na vse načine! Loči nas vera. Eni so pravoslavni, drugi katoličani. Eni spadajo k Ogrski, drugi k Avstriji. Bosna zopet visi med dvema stolama. A nadalje smo politično razkosani vsaj na deset kronovin.

Nastala pa je med Srbi na Hrvatskem in v Bosni neka zarota, ki ima geslo: Vsi jugoslovani vkup: Slovenci, Hrvatje in Srbi. Ločijo pa naj se od Avstrije in naj se zvežejo s Srbijo pod žezlom srbskega kralja Petra. Ta nova stranka je tudi že precej delala za svoj namen. Iz Srbije so vtihotapili menda 34.000 pušk v Bosnijo. Pripravili so bombe, da se v Bosni železnica razstrela. Naenkrat je izšla majhna knjižica, ki jo je spisal neki časnikar, Nastič po imenu, kjer se je cela zarota naenkrat odkrila. Aretirala je nato vlada več odličnih mož, tako tudi več poslancev. Med njimi je bil tudi Adam Pribičević, ki si je pa v zaporu prerezal žile; komaj so ga rešili smrti. — Zanima posebno nas Slovence cela stvar. Saj so vendar tudi nas Slovence hoteli osrečiti s svojimi načrti. To naj bode javno in vsem, ki hočejo slišati, v brk povedano: Celo stvar strogo obojamo iz dna duše! Prvič je zarota veleizdajska. Naš slovenski narod je pa zvesto vdan cesarjevi hiši. Nadalje bi nas ti ljudje hoteli osrečiti s pravoslavno vero! Tudi to naj shranijo zase. Koroški Slovenci, ako nemškega protestantizma ne maramo, ravno tako črtno zakrnjeno pravoslavno cerkev. Katoličani smo in ostanemo. Nastič pravi, da hočejo ti srbski zarotniki med Slovenci delati proti Avstriji s tem, da bodo podpirali liberalne stranke proti klerikalcem. Vidiš, vlada! Zdaj pa tebi ena beseda! Slovenski klerikalci so preveč vdani in zvesti svoji Avstriji, kot da bi se mogli odtrgati od nje. To si ti, vlada, zapomni! Tako namreč slovenski krogi o nas sodijo! To naj si vlada zapiše za ušesa, ne samo za eno, da bo enkrat vedela, kje ima svojo oporo. Ne podpirajte Albancev po učiteljskih, ampak Slovence! Vlada nas ne pozna in nas noče poznati, nas svoje res zveste pristaše. Naše ljudstvo naj vlada goji kot slovensko in katoliško, s tem si utruje tla. Kje so naši uradniki? Na celi vladi nimajo niti enega Slovenca! Imajo Ogre, imajo Nemce od vseh vetrov, a koroškega Slovenca nimajo. Pravite, da jih ni! Imeti jih nočete! Ko bi jih vlada bolj iskala, bi bilo čisto drugo veselje med slovenskimi dijaki.

Volitve bodo prej ali slej tudi na Turškem.

Prišel bo približno na 50.000 ljudi en poslanec. Približno tako kot v Avstriji.

Književnost in umetnost.

Pesem šolske mladine za cesarjev jubilej, zložil Janko Leban, šolski voditelj na Bukovici nad Škofjo Loko. Posamezni komad po 10 vin., 50 komadov 4 krone, 100 komadov 6 kron. Toplo priporočamo. O jubilejnih prireditvah je ta pesem kot nalašč, da jo otroci predavajo.

Kaj je novega po svetu.

Dvignite bisere narodnih pesmi. Bili so časi, ko je zgodovinski koroški list „Carinthia“ ponatisnil tudi kako slovensko narodno pesem, ki mu jo je poslal gosp. Majar Ziljski ali blagi Andrej. — Teh časov ni več! — Sami se moramo za to brigati! Slovensko ljudstvo, ne pripusti, da bi izumrle tvoje ljubezvene pesmice! Vemo, kadar ob mirnih večerih počivajo možje, fantje, dekleta od težkega dela po senoženih, potem se zakrožijo pesmice in zavriscnejo fantje, da je kar veselje. — In recite, kar hočete, stare koroške pesmi so pač še kar najlepše, vsaj nam, Korošcem, se kar milo stori, ko jih čujemo! Učitelji, duhovniki, organisti, izobraževalna društva, Vi ste poklicani, da nam ohranite ta zaklad! Potrudite se, zapišite besede in sekirce zraven, pa pošljite jih na kakem lističu v Celovec g. Smodeju, ki jih zbira. Zgled naj Vam bo Bosna. — Od l. 1886 do leta 1888 je bilo devet najboljših bosenskih pevcev v Zagrebu in ti so znali na pamet 272 pesmi z 217.000 vrstami. Vse se je zapisalo. — So tam pevci, ki znajo ob tamburici zapeti 2000 vrst. — Bosenski zaklad je dvignjen! Dvignite še koroški!

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda je določena na dan 13. septembra t. l. v Ptuj. Pozivljamo vse podružnice, ki še tega doslej niso storile, da skličejo nemudoma občne zборе, volijo odbor in imenujejo delegate, ki jih bodo zastopali na glavni skupščini. Ako kaka podružnica tega ne stori o pravem času, nima na glavni skupščini glasovalne pravice. Nahajajo se tudi podružnice, ki sicer vzorno delujejo in družbo gmotno podpirajo, ne morejo pa se odločiti, da bi imele občni zbor in volile odbor. Prosimo točnosti tudi s te strani, da moremo javnosti izkazati družbino stanje. Prosimo tudi, da se naznani vodstvu število podružničnih članov, pokroviteljev, ustanovnikov, letnikov in podpornikov. Čim večja jasnost in točnost iz podružnic, tem večja iz naše centrale. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 17. avgusta 1908. Senekovič, prvomestnik, l. r.

Ljubljana. Slovensko pevsko društvo „Ljubljana“ je sklenilo dne 13. septembra v vseh prostorih hotela „Union“ v Ljubljani prirediti veliko slavnost narodnih noš, združeno z veliko ljudsko veselico, z ljudskim koncertom (vojaška godba, petje, tamburanje), s srečolovom in kmetiskim semnjem, pod skupnim naslovom „Slavnost kranjske dežele“, na katero naj spoštovani udeleženci in udeleženke pridejo v največjem številu v pristnih narodnih nošah. Slavnost se prične ob 3. uri popoldne. Posebno važnost pa polaga odbor uprav na to, da bi se na tej veselici kolikor mogoče sešli vsi udeleženci dunajskega slavnostnega sprevoda. Pozivljamo vse Slovenke po celi Koroški, da naj se te slavnosti udeležijo v narodnih nošah. Opozarjamo posebno Ziljane: Pojdite v Ljubljano ter pokažite, kaj še imajo Korošci pristno narodnega. Uredništvu „Slovenca“ je treba naznani udeležbo, in sicer takoj.

Radovljica. (Pletenine.) Popolna razprodaja pletarskih izdelkov se je pričela 15. t. m. v jubilejni pletarski razstavi v Radovljici. Kdor si želi nabaviti lepih in zanimivih pletenin, naj še porabi to zadnjo priliko, da obišče razstavo, katera se sme prištevati med najzanimivejše v tej stroki domače umetniške obrti. Razprodaja traja le do 1. septembra t. l., ker s tem dnem prične novi tečaj na c. kr. pletarski šoli, v kateri je nameščena razstava. Cene so znižane.

Na Brezjah pri Mariji Pomagaj se bo na angelsko nedeljo, dne 30. avgusta t. l., vršila slovesna obletnica kronanja Marijine podobe. Slovesnost bodo vodili prevzvišeni knez in nadškof goriški, dr. Frančišek Sedej.

Na Kranjskem se je pričela stavka po vseh papirnicah.

Poštno ravnateljstvo v Gradcu se bo baje razdelilo v štajersko in koroško. Zahtevamo odločno, da bo vsaj podpredsednik koroškega ravnateljstva Slovenec.

Koliko piva popivamo na leto? Koroška je izdelala 258.699 hektolitrov piva. Kranjski, ki šteje skoro 200.000 ljudi več, pa samo 106.759. Je-li to slabo ali dobro?

Dunaj. Državne železnice bodo dovolile onim občinam na Kranjskem, katerim vsled dolgo trajajoče suše primanjkuje krme, znižane cene za prevažanje krme od 1. avgusta 1908 do 30. junija 1909. V istem smislu se bodo začela pogajanja z južno železnico.

Olajšana vojaška služba za izseljence. Veliko Slovencev je prisiljenih, iskati si v Ameriki zaslužka, ki ga jim siromašna domovina ne daje. Odšli so kot mladeniči, po šolskih letih; potem je prišel čas, ko gredo fantje k naboru, ko oblečejo izbrani cesarsko uniformo kot vojaki. Kaj

Podpirajte Ciril-Metodovo družbo.

naj pa stori mladi mož, ki biva na pr. v Kaliforniji, v Braziliji? Ali se naj vozi domov? Kdo mu povrne stroške, in če služi kot vojak, kdo mu povrne zaslužek? Zato se doslej dogaja, da taki mladi ljudje ne prihajajo sploh več domov, domača postava pa jih zato obsojuje in kaznuje kot ubegle, in da tem prestrogim kaznim ne zapadejo, jih nikoli več domov ni. Očito je pa, da izseljenec ni zaslužil tako hude kazni, očito tudi, da trpi domovina, če izseljenec, ki si je v tujini priboril premoženja, več domov ne pride, in to samo radi vojaščine ne, katera bi ga prestrogo kaznovala. C. kr. vojaško ministrstvo je ta nedostatek spoznalo in dovolilo zdaj izseljencem nekaj olajšav. Dalo se je olajšav tako tistim, ki bivajo v tujini in pridejo v leta, ko je treba k naboru, kakor tudi tistim, ki so tri leta služili pa so še dolžni prihajati k orožnim vajam. Fantom, ki prihajajo k naboru, bo v tujini v bodoče dovoljeno, da pridejo le tretjo leto, prvo in drugo pa jim ne bo treba se predstavljati. Potem bodo pri zastopniku Avstrije (konzulatu), ki jim je najbližji, preiskani (asentirani) in jim ne bo treba voziti se v domovino napravljati vojaško prisego. In tistim, ki bodo potrjeni, bo vojaška služba odložena, če zahtevajo, do 1. oktobra tistega leta ko dopolnijo starost 24 let. Tako si bodo vojaški službi podvrženi prihranili denar, ki ga je doslej stala vožnja k naboru v domovini, in potem si bodo mogli službeni čas tako urediti, da jim vojaška služba ne bo delala preveč škode. Izseljencem, ki so poprej že doma služili tri leta, bo v bodoče lažje mogoče oprostiti se orožnih vaj in kontrolnih zborov. Treba bo le pri konzulatu vsako leto do 1. januarja vložiti dotično prošnjo in priložiti vojaški list. Ta nova naredba bo, kakor je upati, vojaško breme izseljencem zelo olajšala in mladim moškim bo zopet mogoče, izpolnjevati vojaško dolžnost, ter potem, ko se vzbudi želja, da se vrne v domovino, zopet priti domov.

Vsled silnega pomanjkanja krme je padla cena živine, da jo kmetje kar tja v en dan prodajajo. Vlada je sicer poldrug milijon kmetom v podporo dovolila. Na Kranjsko je prišlo 200.000 kron. A to seveda ničesar ne izda.

Vojaška prememba. Pri vojaških vajah so nosili sovražniki doslej deloma bele čepice, odselej je znamenje sovražnikov rdeče.

Vrag in „Südmarka“. Da „Südmarka“ ni društvo, ki bi se ga smelo Slovincem priporočati, je znano. Ona deli denarja raznim ljudem in privoščimo ga tem, kakor privoščimo beraču kos kruha in Ezavu skledko leče; da je s tem prodal pravico prvorojenca, je njegova sramotna stvar. Žal, da se ta družba podpira tudi z javnimi sredstvi, h katerim morajo donašati svoj davek Slovenci, kakor Nemci. — Najnovejša podpora pa je „Südmarki“ došla od Vraga. Graški „Tagblatt“ namreč z dne 14. avgusta t. l. poroča, da je to društvo dobilo iz Vragove dedščine petsto kron. Če je tisti Vrag, dokler je hodil še živ po svetu, bil kak Slovenec, bo reva „Südmarki“ ta dedščina posebno dobro došla.

Pomiloščenje. Presvetli cesar je ob svojem jubileju pomiloštil vse kaznjence, ki so obsojeni na manj kot 14 dni zapor. Menda bo na tak način 50.000 oseb naenkrat izpuščenih. Nadalje bodo oproščeni vsi kaznjenci, ki so bili obsojeni radi žaljenja Njegovega Velikanstva ali radi žaljenja kake osebe iz cesarjeve hiše.

Šola za smeh. V Milanu se bo ustanovila šola, kjer se bodo otroci in odrasli poučevali, kako in s kakšnim glasom se je treba smejati. Saj res ni norosti, ki bi je manjkalo na tem svetu! Samo to je čudno: V drugih deželah se učijo po šolah celo, kako se je treba smejati, mi pa še takih šol nimamo, kjer bi se učili slovenski govoriti!

Dva dni med podganami. Iz Kašova na Ogrskem se poroča sledeče: Iz bolnišnice je začetkom avgusta ušla neka ženska, in sicer jo je ubrala skoz ozek podzemeljski kanal, ki služi odtekanju deževnice. Morala se je plaziti po trebuhu, ker je bila luknja preozka. A naenkrat se ne more premakniti niti naprej niti nazaj. Dva dni je tičala reva v tej luknji. Podgane so ji bile razglodali obojni nogi in ene roko. Slučajno so v bližini začuli njeno stokanje in treba je bilo kanal raztrgati, da se je izvekle nesrečnica na prosti zrak.

Nemški katoliški shod. Nemški katoličani so se zbrali to leto avgusta na svoj 55. splošni katoliški shod. Udeležba velikanska, Zastopanih je bilo 560 društev z 48.000 člani, 67 godb z 700 godci je spremilo pohod društvenikov skoz mesto. Dvorana za shod se je nalašč postavila ter obsega lahko 12.000 ljudi.

Na Danskem vsled splošnega štrajka v tiskarnah ne izhaja skoro noben časopis.

Vzgoja v vzhodni Afriki. Benediktinec A. Rudel piše: Zamorsko dete, ko se porodi, leži na zemlji, preko katere so k večjemu razgrnjene kake

cunje. Potem mora otrok v mrzlo kopel. Kot zibel služi materina roka. Zamorsko dete je iz začetka bolj svetle polti in rdečkasto. Tretji ali četrti dan se pokaže črna barva, posebno ko pride otrok na sonce. Potem pa že dobi dete svoje stalno mesto na materinem hrbtu in spremlja svojo mater pri vsakršnem delu, tudi pri igrah, pri plesih. V prvem polletju doji mati docela svoje otroke; sploh pa se dojijo dve celi leti.

V Ameriki gre malo drugače. V amerškem mestu Springfield je zamorec Mendal posilil belo ženo. Ljudje so iz ogorčenja nad tem zločinca kar linčali, to se pravi, umorili so ga kar sami. Privezali so ga na kol, napravili drva okrog in ga zažgali. 13. avgusta so se oborožili drugi zamorci in prišlo je do krvavih pobojev med zamorci in belimi. Celotno zamorsko vas so ljudje obkolili in po brezupnem boju so vdrli v vas ter vse pobili, pomorili in požgali. Niti otrokom in ženam niso prizanesli. Župan je hotel nagovoriti razljučen množico, a prijeli so ga in ga hoteli vreči kar v ogenj. Komaj se je rešil.

Petrovgrad. Nek trgovec v ruskem mestu Orel je priredil veliko kosilo, kjer so nazadnje vsi gostje bili pijani od zaužitega šampanca. V pijanosti predlaga, naj se za šalo kakega gosta obesi. Nato so gostje obesili kar pri mizi njega samega.

Ponarejeni denar na Španskem. Na Španskem je menda 150 do 200 milijonov ponarejenega denarja v prometu. Kolikor se tudi trudijo, ne morejo goljufe zaslediti. Država bo po svojih bankah ves ponarejen denar kupila. Zato ljudstvo drvi v banke.

Na Turškem poje brezovka drugače. Iz Skoplja se poroča: Žid Simka, ki je najbogatejši bankovski trgovec mesta, je zapeljal neko dekle. Mladoturški orožniki so ga obsodili na 50 batin s palico. Vse javkanje ni nič pomagalo. Tudi denar ni več pomagal, kot prej vedno. Petdeset dobrih so mu naštel. Pri vsakem udarcu je cvilil kot malo dete, a dobil je vse! Ta je pa dobra.

Časniki požirajo cele gozde. Predsednik ameriških zedinjenih držav je dokazal, da se bo narodno premoženje severne Amerike ukončalo s tem, ker bode papir za nebrojne časnike s časom ves les porabil. Menda ga je le še 150 hektarjev. Ako pa še 20 let tako naprej gre s časniki, bo ostala samo še tretjina tega gozda. Nimamo pojma pri nas, koliko papirja tišči v ameriških časnikih. So časniki, ki izhajajo na dan v 150 do 200.000 iztutih, torej rabijo na 200 do 300 meterskih stotov papirja ali 3000 do 4000 meterskih stotov lesa. Torej en sam časnik požre na leto cele gozde.

Tržne cene v Celovcu

13. avgusta 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)			
	od		do					
	K	v	K	v	K	v		
Pšenica	22	50	22	60	14	—		
Rž	19	50	20	—	11	80		
Ječmen	—	—	19	—	9	60		
Ajda	—	—	18	50	9	—		
Oves	16	50	17	—	6	—		
Proso	—	—	—	—	—	—		
Pšeno	—	—	29	20	18	40		
Turščica	—	—	—	—	—	—		
Repica (krompir)	—	—	6	22	2	80		
Seno, sladko	7	—	9	—	—	—		
„ kislo	5	40	7	40	—	—		
Slama	5	40	6	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	22	—	24	—	—		
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—		
Maslo (goveje) 1 kg	2	60	2	80	—	—		
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20	—	—		
Slanina (špeh), povoj., 1 „	1	90	2	—	—	—		
„ „ surova, 1 „	1	60	1	70	—	—		
Svinjska mast 1 „	1	70	1	80	—	—		
Jajca, 1 par	—	12	—	14	—	—		
Piščeta, 1 „	2	40	2	80	—	—		
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	40	—	—		
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—	—	—		
Ž i v i n a	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo	
		žive vage		zaklana				
	od	do	od	do	od			do
	v k r o n a h							
Biki	—	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	70	—	—	2	2	
„ za vožnjo	360	470	68	—	—	20	11	
Junci	—	—	68	—	—	2	2	
Krave	124	340	66	—	—	82	28	
Telice	168	220	—	—	—	4	3	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	—	
Prasete, plemena	14	36	—	—	—	314	188	
Ovce	—	—	—	—	—	—	—	

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

V tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu je dobili nedavno izišlo zanimivo in poučno knjigo:

Dr. Kušej, Joseph II. und die äussere Kirchen- verfassung Innerösterreichs.

XVIII in 358 strani 8°. — S tremi kartami. Cena broširanemu iztisu 16 kron, elegantno vezanemu 18 kron, po pošti 60 vin. več.

Prečastito krško knezoškofijstvo priporoča častitim župnijskim uradom nabavo te znanstvene knjige v zadnji (3.) številki svojega cerkvenega lista „Kirchliches Verordnungsblatt“ in dovoli, da se jo sme naročiti na cerkven račun.

Naj torej ta knjiga ne manjka v nobeni župnijski knjižnici.

Za opravo „Narodne šole“ v Št. Jakobu v Rožu so darovali:

Kavčič Jožef, kaplan pri sv. Benediktu, 5 K; Roblek Urša na Peravi 2; pri Zlokarju v Stebnu zbral V. Vauti 4'60; Franc Jurič, kmet v Podgorji, 20; Anton Sturm, župnik na Brdu, 10; Ivan Šiler, kaplan v Ljubnem, 10; Anton Benetek, kaplan na Višarjih, 5; M. Ulčnik, župnik v Dolici, 10; A. Teul, župnik v Bilčovsu, 10; Rupert Krušic, kmet v Bilčovsu, 10; na novi maši č. g. A. Štrifot v Begunjah zbral Franc Wastel 45; Vid Janžekovič, Srečina, 1; Z. Kriegl v Zahomcu 1; na novi maši č. g. A. Trupej zbral J. Zel 18; na novi maši č. g. A. Trupej zbrali štirji č. gg. novomašniki 20; J. Zupanič, župnik v Gotovljah, 1; Ivan Nagel, župnik v Selah, 10 kron. Skupaj 182 K 60 vin. Najiskrenejša hvala vsem blagim darovalcem!

Matej Ražun, župnik.

Priporočamo društvom in somišljenikom sledeče

Nove knjige

izišle v zalogi

„Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani,

kjer se naj tudi naročujejo:

Zbirka ljudskih iger 7. in 8. snopič (skupno). Cena K 1'60, s poštino K 1'80.

Vsebine: Za moške uloge: 1. „Surovo maščevanje ali spoštuj očeta.“ Igrokaz v treh dejanjih. — 2. „Za letovišče.“ Burka enodejanska. — 3. „Občinski tepček.“ Veseloigra v treh dejanjih, za ženske uloge. — 4. „Dve materi.“ Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. — 5. „Nežka z Bleda.“ Narodna igra v petih dejanjih. — 6. „Najdena hči.“ Igra v treh dejanjih. — Napevi k igri „Dve materi“ in „Nežka z Bleda“.

Poročilo o III. katol. slovenskem shodu v Ljubljani dne 26., 27. in 28. avgusta 1906. Cena K 2'80, s poštino K 3'—

Spillmanove povesti. XIV. zvezek. Cena K —'60, s poštino K —'65.

Vsebine: Prisega huronskega glavarja.

Prihajač. Povest, spisal dr. Fran Detela. Ljudska knjižnica. III. zvezek. Cena K —'90, s poštino K —'94, vezana K 1'70, s poštino K 1'76.

Slovenci! Kupujte le pri domačih slovenskih trdkah, ki se priporočajo v „Miru“. — Svoji k svojim!

Najboljše in od prvih avtoritet kakor tudi od tisoč praktičnih zdravnikov domačih in tujih priporočena hrana za zdrave kakor tudi na črevesju obolele otroke in odrasle ljudi; ima veliko redilnih snovi, pospešuje razvoj mišičevja in kosti, uravnava prebavljanje in je z ozirom na porabo cena. „Der Säugling“, jako poučna knjiga, dobiti je brezplačno v prodajalnah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj III.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznana redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolna želodca.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

Loterijske številke 14. avgusta 1908:

Trst 65 75 86 19 23
Linc 28 60 90 65 38

I. koroško slovensko tamburaško društvo „Bisernica“ priporoča slavnemu občinstvu svoje nove tamburaške razglednice v nakup. Cena: 1 komad 10 vinarjev. Dobivajo se pri Aleksander Fritz-u, društvenemu blagajniku v Celovcu, Kosarnske ulice št. 30, I. nadstr.

Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu,

katera je z najnovejšimi stroji in pismenkami oskrbljena, prevzema razna naročila tiskarske obrti, kakor: Uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike in sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari ter bode izvrševala vse točno, vestno in po najnižjih cenah.

Castiti duhovščini in slavnemu občinstvu se priporoča za obila naročila

z odličnim spoštovanjem vdano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja.

Na prodaj je hiša

v Rutah pri Radišah, ki ima 20 birnov polja, gozd, sadni vrt, vse pri hiši na ravnem svetu. Več pove Martin Brulih p. d. Culehner v Rutah, pošta Žrelec (Ebental) pri Celovcu.

Tiskarskega učenca,

ki bi imel veselje izučiti se za stavca, sina poštenih starišev, popolnoma zmožnega slovenskega in nemškega pismenega jezika, ki je z dobrim uspehom dovršil vsaj prvi razred latinske šole, realke ali dva razreda meščanske šole, sprejme pod običajnimi pogoji takoj

tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Kupijo se takoj

dve dobro ohranjeni kmetijski posesti, katera naj ne bodo oddaljena od glavnih cest ali občin. Posestniki srednjih posestev naj blagovolijo naznaniti takoj prodajo svojih posestev na upravništvo „Mira“.

Carl de Roja, Beljak

Podružnica v Celovcu.

Trgovina

s steklom, porcelanom, kamenino, kuhinjsko opremo, svetilkami, cunjami in surovinami.

Zastopnik tovarne za kalcium-karbid v Šibeniku.

Brzjavni naslov: Roja, Beljak.

Telefon: Beljak 32. — Celovec 128.

Kupujte narodni kolek!

Janez Goleš

v Celovcu,

Paradeisergasse št. 20,

podobarska in pozlatarska delavnica za cerkvena dela

se vljudo priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v izdelovanje, prenovljenje in pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob in tabernakljev po predpisu.

Za fino in trajno delo prevzame popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznано najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Edino pristen je le

Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko redovnica. Najmanjša pošiljatev 12/ ali 6/ ali patentirana družinska steklenica za potovanje K 5.— Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3.60. — Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tisebanje v zelodcu, gorečico, krče, kašelj, zasilenje, vnetja, ranitve, rane itd. Naročila ali denarne pošiljave se naj naslavljajo na: Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini. Zaloge skoro v vseh lekarnah.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za žene in neveste zmirom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnim stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnike. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolivarne in parne kovarne

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki sastonj in franko. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

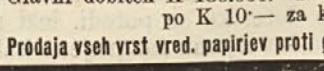
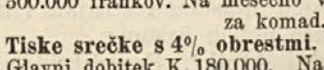
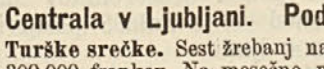
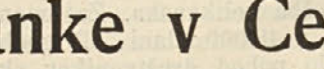
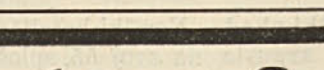
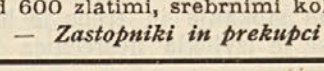
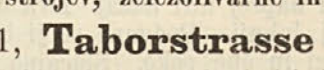
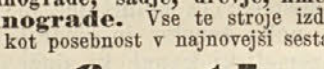
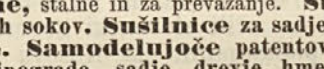
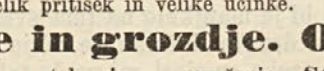
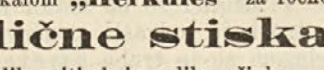
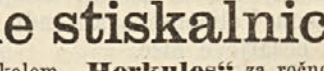
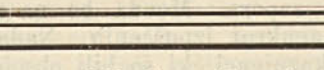
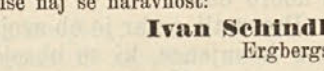
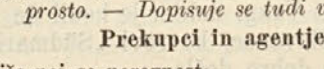
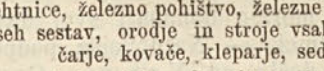
c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Ivan Schindler, Dunaj III/1

Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mline za sadje in grozdje, stiskanice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, svinčene cevi, železne cevi itd., postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni. Kose za slamoreznice iz prima jekla

! po izdatno znižanih cenah!

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodavode in peničih vin, mlin za dišave, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne

tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključavnice, čarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštne prosto. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželjeni.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler, Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

➡ Kolodvorska cesta št. 27. ➡

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

➡ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➡

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.